ఊరి చివర యిల్లు

హోరున వర్షం కురుస్తోంది. ఆకాశమంతా దట్టమైన నల్లని మబ్బులతో నిండివుంది. ఊరికి శివారునవున్న ఆ పెద్ద పెంకుటిలు వర్షంలో మరీ ఒంటరిగా నిస్సహాయంగా వున్నట్టుంది. చూరు వంగి పోయింది. గోడలనుండి పెద్ద పెద్ద బెల్లులు విరిగి పడిపోయాయి. వేగంతో క్రమించిపోయే కాలానికి, పదార్థం మొండితనానికి జరుగుతూన్న అనాది యుద్ధానికి చిహ్నంగా నిలిచినట్టుంది ఆ యిల్లు.

ఊరి కింత దూరంగా ఈ యిల్లెందుకువుందో ఎవరికీ తెలియదు. కొత్తగా చూసినవాళ్ళు ఈ యింట్లో ఎవరూ నివాసం ఉండడంలేదనుకుంటారు. కాని కాస్త నిదానించి చూస్తే గుమ్మాలకి, కిటికీలకి రంగులూ, తెరలూ వేసి ఉంటాయి. ఇంటి కిటూ అటూ మైళ్ళకొద్దీ పొలాలు పరచుకుని వున్నాయి. అక్కడక్కడ పెద్ద పెద్ద చింతచెట్లూ తుమ్మచెట్లుకూడా భారంగా భూమిమీదకు వంగివున్నాయి. వారం పదిరోజుల్నుండి వర్షం అవిరామంగా ఏకధారగా కురుస్తోన్నందువలన ఆ ప్రదేశమంతా జలమయమైపోయింది. పొలాలన్నీ నీటిలో మునిగిపోయి వున్నాయి. వరిమొక్కల చివళ్ళుమాత్రం కొన్నిచోట్ల నీటిపైకి కనబడుతున్నాయి.

సాయంత్రం నాలుగు గంటలయినా నల్లని మబ్బులమూలాన్ని చీకటిపడిపోయినట్టువుంది. ఇంట్లో చీకటి మరీ చిక్కబడుతోంది. మండువాలో ముక్కాలిపీటమీద ఒక యువతి కూర్చుని కిటికీలోంచి ఎదురుగా ఉన్న రోడ్డుకేసి చూస్తూవుంది. ఆమె అలాగ చాలా సేపటి నుండి

చూస్తోంది ఇరవై రెండు-యిరవై మూడు సంవత్సరాల వయస్సుంటుంది. తెల్లని చీర కట్టుకుని వుంది. ఆమె చూపులో ఒకరికోసం నిరీక్షణకాని, ఏవిధమైన కుతూహలంకాని లేదు. శూన్యంగా విరక్తంగా వున్నాయి ఆ చూపులు. ఎదురుగా ఉన్న వర్షవృక్షం ఆమెలోని దిగులుని మరింత ఎక్కువ చేస్తోంది. రోడ్డంతా గతుకులతో గోతులతో అసహ్యంగా వుంది. గోతులన్నీ బురదనీటితో నిండివున్నాయి. రోడ్డుకీ యింటికీ మధ్య ఉన్న పల్లపునేలలో వర్షపునీరు చేరుకుని చిన్న మడుగులా తయారయింది.

ఆమె అలాగ చాలాసేపటినుంచి చూస్తూ కూర్చునివుంది - గంట నుంచి-రెండుగంటల నుండి-బద్ధకంగా బరువుగా దీనంగా దిగులుగా-చూరు మీదవేసిన రేకుమీద వర్షంపడి టపటపమని మోటుగా చప్పుడవుతోంది. చూరు కిందికి వర్షం ధారలు ధారలుగా జాలరు జాలరులాగ పడుతోంది. మధ్య మధ్య వర్షపుజోరు తగ్గుతోంది; కాని అంతలోనే హెచ్చిపోతోంది. వర్షం హెచ్చడంతో గాలికూడా పేట్రేగిపోతోంది.... విసురుగా వీచే చలిగాలికి తెలీకుండా ఆమె వొంటిమీదికి పైటలాక్కుంటోంది. మొహానపడే ముంగురుల్ని చేతివేళ్ళతో వెనక్కి నెట్టుతోంది.

ఇంటిలోపల్నుండి మండువాలోకి ఓ ముసలిమనిషి వచ్చింది. ఆమె దేహంలో ఎక్కడా రక్తమూ, మాంసమూ వున్నట్టులేదు. చర్మం ఎండి బిగుసుకుపోయి ఎముకలకి కట్టి లాగినట్టుగా వుంది. మొహం వికృతంగా వుంది. నోరు పెద్దదిగా అసహ్యంగావుంది. గుంటలాంటి కళ్ళు, ముడతలు పడిన రెప్పలసందుల్లోంచి ఆ కళ్ళు ఏవో తెల్లని పురుగుల్లాగ కదులుతున్నాయి.

ముసలిది యువతిని కొంతసేపు పరీక్షగా చూసింది. నాలుగడుగులు వేసి ఆమె దగ్గరగా వచ్చింది. చిన్నగా దగ్గింది. యువతి ఆమె రాకని గమనించలేదు. ముసలిది ఆమె భుజంమీద చెయ్యివేసి 'పద

పిల్లా పద. లోపలికి పోయి పడుకో. ఏమిటి చూస్తా విలాగ ?" అంది. యువతి మాట్లాడలేదు.

"నీకే చెప్తున్నాను. ఈ చలిగాలికి దగ్గో జ్వరమో వచ్చిందంటే చచ్చినంత పనవుతుంది. లే, లోపలికెళ్ళి పడుకో."

యువతి కిటికీలోంచి నిశ్చలంగా రోడ్డువైపు చూస్తూవుంది.

'నా మాట వినవు ఎందుకు వింటావులే ! ఎప్పుడేనా విన్నావు కనకనా ! పోనీలే నా కెందుకు ?' అంటూ ముసలిది లోపలికి వెళుతూ ఆగి 'శాలువా తీసుకురానా పిల్లా ?' అని అడిగింది.

'వద్దు' అంది యువతి. ఆమె గొంతులోకూడా అదే శూన్యత, అదే విరక్తి.

ముసలిది గొణుక్కుంటూ లోపలికి వెళ్ళింది. మళ్ళీ కాసేపట్లో తిరిగి వచ్చింది.

'పోనీ పిల్లా ! కాస్త టీచేసి తీసుకురానా ?' అంది.

'వద్దు' అంది యువతి ముక్తసరిగా.

'సోద్యం, సోద్యం' అంటూ ముసలిది లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. వాన ఎక్కువయింది. వానతో పాటు గాలి ఉధృతంగా వీచింది. గుమ్మాలవీ, కిటికీలవీ, తలుపులు టపటపమని కొట్టుకున్నాయి. దూరంగా ఉరుములు మెరుపులు.

పది నిముషాల్లో ముసలిది చేత్తో టీ కప్పు పట్టుకుని వచ్చింది. యువతికి ఎదురుగావున్న కిటికీలో పెట్టి 'తాగు పిల్లా ! తాగు. పచ్చి వొంటికి టీ నీళ్ళు చాలా మంచివి' అంది. యువతి విసుగ్గా ఆమెకేసి చూసి తల పక్కకి తిప్పుకుంది

'చచ్చినవాడికోసం ఏడిస్తే ఏమొచ్చిందే పిల్లా ! వేలెడులేడు ముదనష్టపు వెధవ. వాడికోసం బెంగపెట్టుకుని ఏడ్చేదాన్ని ఎప్పుడూ చూడనేలేదు' అంది ముసల్ది.

ముసలిది ఆగి ఆగి నిలిచి నిలిచి మాట్లాడుతూంది. మాటల్ని వేప లాగ కత్తిపీటమీద తరుగుతూన్నట్టు అనిపిస్తుంది. కీచుగా వున్న గొంతు వొంటిమీదపడి ప్రాకుతున్నట్టుగా వెలపరం పుట్టిస్తుంది.

“వాన కురిసినప్పుడల్లా ఏవేవో జ్ఞాపకం వస్తాయి. కావల్సిన వాళ్ళకోసం, దగ్గరివాళ్ళకోసం మనస్సుపోతుంది. వానలో ఒక్కళ్ళం ఉండలేం పిల్లా ఉండలేం – నాకు తెలుసు. అయితే అటువంటి ఆలోచనలవల్ల లాభం వుండదు. పిల్లా! వానంటే భయం నాకు వెధవ్వాన వెధవ్వాన....” అంటూ ముసలది ఆగింది. ఆమె కళ్ళల్లో కోపం మసిబొగ్గులాగ మండబోయి మాడిపోయింది. “ఎందుకే యీ విచారం చచ్చినవాడికోసం? అసలు నీకు పిల్లలెందుకే తెలివితక్కువదానివి కాని. అనుమానం కలగానే ఏం చెప్పాను నీకు? ఎరుకలదానిదగ్గర ఐతే మందులున్నాయి తీసుకొస్తానంటే విన్నావా? నువ్వెందుకు వింటావులే నా సలహా! అలాగ పుట్టాడు అర్థాయుష్షు వెధవ – ఇలాగ మూడు నెలలకే చచ్చాడు.”

యువతి కళ్ళల్లో బాధ ఆకాశంమీద నల్లనిమబ్బులాగా క్రమ్మింది. ముసల్ది వూరుకోలేదు.

“నీ వయస్సులో పిల్లలు పుడితే నీకేసి ఎవరు చూస్తారే యీ రోజుల్లో! వొంటికి బిగువుపోయాక నేనెంతో నువ్వూ అంతే” అసహ్యంగా నవ్వింది ముసలిది.

“నోర్ముయ్యి” అంది యువతి కోపంగా.

“మూస్తాను మూస్తానులే. నోరు మూసుకుంటే నువ్వూ నేనూ అడుక్కుతినాలిసిందేగా! ముసలిముండనైనా దేవుడు నాకు బుర్రలో తెలివిచ్చాడే పిల్లా!”

ఓ నిముషం ఆగి ముసలిది “ఇదిగో పిల్లా నీకొడుకు పుట్టగానే సోదికెళ్ళి అడిగాను. అటువంటి వెధవపిల్లలు బతకరని తెగేసి చెప్పింది సోదె. ఒక తండ్రి ఒక వంశమూలేని ముదనష్టపు పిల్లలకి దేవుడి

శాపం వుంది శాపం. నీ కొడుకే కాదు, ఈ యింట్లో ఎప్పుడూ ఏ పిల్లాడు పుట్టి బతికిన పాపాన పోలేదు'' అంది.

యువతి భయంతో విహ్వాలంగా చూసింది. "నిజంగానా? నిజం గానా అవ్వా?'' అని అడిగింది.

ఆ భయమే వద్దన్నాను. నీ వయస్సూ, నీ అందమూ వుంటే భయపడిన ఆడదాన్ని నే నెరగను. ఇప్పుడు నాలుగు రాళ్ళు చేసుకోక పోతే యింకెప్పుడే పిల్లా! వచ్చిన ప్రతివాణ్ని వెళ్ళకొడతావు. ఎవళ్ళో రాజకుమారులు కారు నీకు నచ్చనే నచ్చరు. ఆసరాగా వుంటావని నిన్ను నమ్ముకొని నే బతుకుతున్నాను. నా మాటా, నేనూకూడా నీకు చేద య్యింది'' ముసలిదానికి తీవ్రత హెచ్చిపోతోంది. చేతులు వూపుతూ యింకా యిలాగ అంది. "చచ్చినవాళ్ళకోసం చావలేం పిలా! నన్ను ముట్టుకోకు నా మాలకాకీ అని కూర్చుంటే ఆకలితో మాడి చస్తాం. నీకేం దొరసానిలాగ కబుర్లు చెపుతావ్. అప్పుడు నే నాదుకోకపోతే నీ గతి ఏమయ్యేదే? చాల్చాలు! వాణ్ని తలుచుకుంటే మాటదక్కదు. మూడు నెలల ముంగి వెధవ చచ్చాడు పీడా వదిలింది.''

యువతి కోపంతో బాధతో జేవురించిన మొహంతో కిటికీలో వున్న కప్పు తీసి ముసలిదానిమీద విసిరింది. "పో ముసలిముండా! పో దెయ్యప్పుముండా! నా ఎదట నిలబడకు....'' అంటూ వెర్రిగా అరి చింది. ముసలిది ఒడుపుగా దెబ్బ తగలకుండా తప్పుకుని, "పోతాను పోతాన్లే. నే బ్రతికినన్నాళ్ళే నీ కష్టం సుఖం చూసేది. తర్వాత నీ వూసు ఎవరు పట్టించుకుంటారో చూస్తాను!'' అంటూ కీచుగా ఏడుస్తూ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

యువతి మొహం బాధతో మలినమైంది. కంటి చివరల రెండు నీటి చుక్కలు నిలిచాయి. గుండె బరువెక్కింది. ఇనుపతెర మధ్య ఎవరో తన్ని పెట్టి నొక్కుతూన్నట్లు బాధతో "అమ్మా!'' అంది.

చీకటి పడుతోంది. పొలాలన్నీ అస్పష్టంగా నల్లరంగులో కలిసి పోతున్నాయి. చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశమంతా నిర్మానుష్యంగా భయంకరంగా వుంది. యువతి అక్కడే అలాగే కూర్చుని కిటికీలోనుంచి చూస్తోంది.

ముసలిది మండువాలోకి వచ్చింది. "అన్నంలోకి ఏం వండమన్నావ్ పిల్లా ?" అంది.

"ఏదో ఒకటి."

"ఇప్పుడేనా చెప్పినమాట విను. చలిగాలి ఎక్కువయింది. వొంటికి మంచిదిగాదు. వెళ్ళు. లోపలికి వెళ్ళు."

"సర్లే."

"చిటికెలో వంటచేసి పిలుస్తాను. వేడివేడిగా కూడు తిన్నావంటే బలం వస్తుంది. లోపలికి పోయి శాలువా కప్పుకో" అంటూ ముసలిది వెళ్ళిపోయింది.

యువతి బరువుగా నిట్టూర్చింది. కాని అక్కడనుంచి కదలలేదు. అలాగ కిటికీలోంచి చూస్తూనేవుంది. కొండచిలువలాగ మెలికలు తిరిగి తిరిగి చీకట్లో కలసిపోయిన రోడ్డువైపు. కొంతసేపటికి దూరంగా రోడ్డుమీద ఏదో ఆకారం అస్పష్టంగా కనిపించింది. దగ్గరౌతున్నకొద్దీ చేతిలో సూట్‌కేసూ, మరో చేతిలో గొడుగుతో రోడ్డు బురదలో కాళ్ళీడ్చుకుంటూ వస్తూన్న వ్యక్తి కనిపించాడు. గాలికి గొడుగు తిరగబడిపోతూంది. అతి ప్రయత్నంమీద గొడుగుని ఆ వ్యక్తి సమానంగా ఉంచగలుగుతూన్నాడు. ఇంత వర్షంలో యీ ప్రయాణం సాగించే బుద్ధిహీను డెవరా అనుకుంది యువతి. అదేకాదు రోడ్డంతా గోతులు పడివుంది. చీకటి పడ్డాక యీ దారిని వెళ్ళడం ప్రమాదకరం ఆ వ్యక్తి తన యిల్లుకూడా దాటిపోయాడు. యువతి చప్పున లేచి మండువాలోనుంచి వీధి అరుగుమీదికి వచ్చింది. చప్పట్లు కొట్టింది. "ఏవండోయ్ ! మిమ్మల్నే ఇలా రండి !" అని పిలిచింది గట్టిగా.

ప్రయాణీకుడు కొంచెంసేపు తటపటాయించాడు. మెల్లగా ఇంటి వైపు తిరిగివస్తున్నాడు. ఇంటిముందు పల్లంలో మోకాలిబంటి నీరు ఉంది. ప్రయాణీకుడు గొడుగు ముడిచి చంకన పెట్టుకొని మోకాళ్ళపైకి పంచె లాక్కుని భయం భయంగా అడుగుమీద అడుగులేసుకుంటూ కాలవని దాటాడు. అరుగుమీదకి వచ్చి పెట్టెని, గొడుగుని కిందికి దింపి "హమ్మయ్య!" అన్నాడు. ఆ వ్యక్తి ఆజానుబాహువు. తెల్లని అతని బట్టలమీద బురదచింది అసహ్యంగా హాస్యాస్పదంగా వుంది. మొహం సరీగా కనుపించలేదు యువతికి.

"నన్ను పిలిచారా?" అన్నాడతను అలసిన గొంతుతో.

"అవును ఎక్కడికి వెడుతున్నారు మీరు?" అంది యువతి.

"రైలుస్టేషన్‌కి."

"అబ్బో! – స్టేషన్ యింకా చాలాదూరం వుంది" అంది యువతి.

"అయినా వెళ్ళక తప్పదుగా!" తడిసిన బట్టల్ని పిండుకుంటున్నాడతను.

"ఈ చీకట్లో యీ రోడ్డుమీద వెళ్ళడం ప్రమాదకరం. రోడ్డంతా గోతులు. పైగా పైన ఎక్కడో గండికూడా పడిందట. ఈ మాట చెబుదామనే పిలిచాను."

"కృతజ్ఞుణ్ణి. కాని నేను వెళ్ళక చేయగలిగిందేముంది చెప్పండి! ఈ రోజున బయలుదేరడమే బుద్ధిపొరపాటు. మధ్యాహ్నం కొంచెం తెరిపి యిస్తే ఫరవాలేదుకదా అని బయల్దేరాను. ఎవరినడిగినా నాలు గడుగులు వేస్తే స్టేషన్ వచ్చేస్తుందని చెప్పారే! ఏం మనుషులండీ వీళ్ళు! అబ్బ! చేతులు నొప్పి పెడుతున్నాయి." అంటూ వేళ్ళు సాచి ముడుచుకున్నాడు కీళ్ళు సడిలేందుకు.

"మీకు దూరమని తెలియదా?"

"తెలియదు. నేను యీ దారిని రాలేదుగా వచ్చేటప్పుడు? అసలు నేనీ ప్రాంతాలకి కొత్తవాణ్ణి. అందులో ఈ వర్షాకాలంలో పల్లెటూళ్ళకి వెళ్ళడం తెలివితక్కువ."

యువతి చిన్నగా నవ్వింది "అయితే యిప్పుడేంచేస్తారు మీరు?" అంది.

"ఏం చెయ్యను! ఎలాగో అలాగ తంటాలుపడి స్టేషన్ చేరు కుంటాను."

"మీ గొంతు విన్నట్టుగా ఉందె ఎప్పుడో ఎక్కడో!" అంది విస్మయాన్ని సూచిస్తూ.

"కంఠ ధ్వనిలో పోలికలుంటాయిలెండి. కాని మీరు నన్నుకానీ, నేను మిమ్మల్నికానీ కలుసుకోలేదని నిక్కచ్చిగా చెప్పగలను" అన్నాడా వ్యక్తి.

"ఎలాగ చెప్పగలరు?" అంది యువతి కుతూహలంతో.

"ఈ ప్రాంతానికి నే నెప్పుడూ రాలేదని చెప్పాను కదా, అదీగాక చాలాకాలం యీ దేశంలోకూడా లేను" అంటూ ఆ వ్యక్తి తిరిగి పెట్టెనీ గొడుగునీ చేతపట్టుకున్నాడు. "నమస్కారం నేను వెళ్ళొస్తాను. రోడ్డు విషయమై మీరు చేసిన హెచ్చరికను మరచిపోను" అన్నాడు.

"మీరు నా మాట నర్థంచేసుకోలేదు. మీరింక ప్రయాణం సాగించ డం శ్రేయస్కరంకాదు. ఈరాత్రికి యిక్కడ పడుండి పొద్దుటే వెడితే మంచిది. మీ కభ్యంతరం ఏమీ లేకపోతే" అంది యువతి.

నూతన వ్యక్తి ఆలోచించాడు. "అంతేనంటారా?" అన్నాడు.

"అవును. ఉదయం ఆరుగంటలకి రైలువుంది. అప్పటికి వర్షం కూడా చాలామట్టుకు తగ్గొచ్చును."

వర్షం మళ్ళీ హెచ్చింది. వానజల్లు వరండాలోకి వచ్చి పడు తోంది. నూతనవ్యక్తి హతాశుడై "సరే సరే. మీరు సూచించిన మార్గమే ఉత్తమంగా కనపడుతోంది. తెల్లవారాక మున్సిపాలిటీవాళ్ళు, ఏ గోతిలోంచో బురదలోంచో కూరుకుపోయిన నా శవాన్ని పైకి తీయడం అంతగా ఆశించదగినదిగా లేదు. మీదయకు కృతజ్ఞుణ్ణి" అంటూ సంకోచంగా నవ్వుతూ అన్నాడు.

ఇంతలో ముసలిది దీపం పట్టుకుని వచ్చింది. దీపపు వెలుగులో అతని ఆకారం మరింత స్పష్టంగా కనబడింది. మనిషి ఒడ్డూ పొడుగూ ఉన్నాడు. బుగ్గలు కొంచెం చిక్కినట్టున్నా మొహం అందంగానేవుంది. చామనచాయ, మొత్తంమీద విగ్రహంలో గాంభీర్యం స్ఫురిస్తోంది. పంచె అంతా బురదతో నిండివుంది. ముసలిది దీపం పైకెత్తి దగ్గరిగా పట్టు కుని పరీక్షగా చూస్తూ "ఏ వూరు బాబూ మీది ?" అంది. దీపకాంతిలో మెరసిన అతని వదనాన్ని చూసి యువతి ఉలిక్కిపడింది. తెల్లబోయి రెండుకళ్ళూ అప్పగించీ అలాగ చూస్తూ నిలబడింది. ముసలిది మోచెయ్యితో యువతిని పొడిచి "దెయ్యం పట్టినట్టు ఏవిటే ఆ చూపు పిల్లా ?" అంది.

యువతి ఇంకా తేరిచూస్తూ "మీ పేరు ?" అంది.

"జగన్నాథం" అన్నాడా వ్యక్తి

యువతి కళ్ళల్లో ఆశాభంగం అద్దంలా కనపడింది. అది గమ నించిన అతనికి సంకోచం ఎక్కువయింది. "మీరు నన్నాహ్వానించ డంలో ఏదో పొరపాటు జరిగిందనుకుంటాను, మీ ధోరణిచూస్తే. ఈ వర్షపు తీవ్రత తగ్గగానే వెళ్ళిపోతాను. నేనేమీ అనుకునేవాణ్ణి కాను" అన్నాడు.

యువతి తనలో కలిగిన ఉద్రేకాన్ని అణచుకొని సహజస్వరంతో "కాదు కాదు. మీరు నే నెరిగిన ఒక వ్యక్తిలాగ వున్నారు. అంతే, మీరు అపార్థం చేసుకుని వెళ్ళిపోతే నేను చాలా బాధపడతాను" అంది.

వ్యక్తి నిట్టూర్చి పెట్టె కిందపెట్టాడు. ముసలిది తేలికగా పెట్టెని ఎత్తి లోపలికి తీసుకువెళ్ళింది.

యువతి జగన్నాథాన్ని ఒక గది దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళి "అవ్వ ఈ గదిలోనే మీ పెట్టెని పెట్టింది. మీరు బట్టలు మార్చుకుని విశ్రాంతి తీసుకోండి. మీకు భోజనం ఏర్పాటు చేసి వస్తాను" అని వెళ్ళిపోయింది. జగన్నాథం గదిని నలువైపులా పరీక్షగా చూశాడు. పాతకాలపు పందిరి మంచం ఒకటుంది. దానిమీద తెల్లని పక్క వేసి వుంది. మంచానికి పక్కగా ఒక ఎత్తయిన ముక్కాలిపీట వుంది. పేముతో అల్లిన కుర్చీకూడా వుంది. ఒక మూలగా హరికేన్ లాంతరు వెలిగించి వుంది. అతను తొందరతొందరగా దుస్తులు మార్చుకున్నాడు. అతని ఆకలి ఎక్కువగా వుంది. వొళ్ళంతా చలితో తేమతో ముద్దకట్టుకుపోయి నట్టుంది.

ముసలిది వచ్చి భోజనానికి రమ్మని పిలిచింది. అరిటాకులో అన్నమూ, పదార్థాలూ వడ్డించివున్నాయి. ముసలిది నిశ్శబ్దంగా వడ్డిస్తూ వుంది. ఏదో చెప్పాలని నోరు తెరుస్తుంది. కాని తలుపుచాటుకి చూసి మానివేస్తుంది. ఆకలితోవున్న అతనికి భోజనం రుచిగా వుంది. ముసలిది మాట్లాడబోయి మానివేయడం గమనించి తలుపుచాటుకు చూశాడు. తలుపు చాటుగా యువతి కూర్చునివుంది. అతని కేదో విచిత్రమైన అనుభూతి కలిగింది. తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు.

భోంచేసి గదిలోకి వెళ్ళగానే ముక్కాలిపీటమీద తమలపాకులూ, వక్కా అమర్చబడిన వెండిపళ్లెం కనపడింది. అగరువత్తులు వెలిగించబడి గోడకున్న చిన్న చిల్లులో గుచ్చబడివున్నాయి. తలవనితలంపుగా లభించిన యీ ఆతిథ్యానికి ఆదరానికీ అతనికి విస్మయానందాలు రెండూ కలిగాయి. కాసేపట్లో గుమ్మంవద్ద గాజులచప్పుడు విన్నాడు. తల పైకెత్తి "రండి, జన్మలో మీరు చూపిన ఆదరాన్ని మరచిపోలేను. రైల్లోనో, రైలుస్టేషన్లోనో తిండి తిప్పలులేక పడి ఉండవలసిన విధి నుండి తప్పించారు మీరు" అన్నాడు.

ఆమె సిగ్గుపడుతూ వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది. జరీ అంచు లేత నీలంచీర ధరించింది. జుట్టుని వదులువదులుగా జడవేసి చివరలు వదలి వేసింది. నొసట సన్నని ఎఱ్ఱని తిలకం ఆమె వదనానికి ఆకర్షణతో పాటు ఉదాత్తత నాపాదిస్తోంది. ఆమె కళ్ళు పెద్దవిగా, జాలిగా, మంచులో తడిసిన పద్మాల్లా వున్నాయి.

"మీరు నా మాట మన్నించి ఆగినందుకు నాకు చాలా ఆనందంగా వుంది" అందామె తలవంచుకుని.

"సరేసరే. ఆనందించవలసింది నేనుకాని మీరుకాదు. శ్రమంతా మీది. చివరకు మీరు పడుకునే మంచంకూడా నాకిచ్చివేసినట్టే కనపడుతోంది. నిజానికి ఓ చాపా దిండూయిస్తే నడవలో పడుకుని నిద్రపోతాను. అనవసరంగా నన్ను చాలా గౌరవించేస్తున్నారు." అని అతను నిర్మలంగా నవ్వాడు.

"కాదు. కాదు. నేనూ అన్నా యింకో గదిలో పడుకుంటాం. మీరు చాలా దూరంనుంచి వచ్చినట్టున్నారు" అందామె.

"అవును అయిదారు మైళ్ళపైన నడిచాను. ఉదయంఅంతా నడిచి '___' పల్లెటూరుకి వెళ్ళాను. రోడ్డయినా ఏమీ బాగూలేదు. ఈ పెట్టెనీ, గొడుగునీ మోసుకుంటూ యింత వర్షంలో-నిజంగా చాలా అలసిపోయాను. మీకు నిజం చెప్పమన్నారా ?" అని ఆగాడు జగన్నాధం.

"చెప్పండి." అందామె ఓరగా చూస్తూ.

"ఈ రోజంతా నాకు భోజనం లేదు. నేను పల్లెకి వెళ్ళిన పనీ జరగలేదు." అన్నాడతను విచారంగా.

"ఏం జరిగింది ?"

"నా మిత్రుడొకడు కష్టాలలో వున్నాడు. 'నా' అన్నవాళ్ళెవరూ లేరతనికి. జబ్బుతో తీసుకుంటున్నాననీ, ఒక వెయ్యి రూపాయలు సహాయం చెయ్యమనీ ప్రాధేయపడుతూ ఉత్తరం రాశాడు. ఆ జాబు

నాకు చాలా ఆలస్యంగా అందింది. నేను ఒక్కొక్క ఊరే తిరుగుతూంటే ఆ ఉత్తరం నా వెనకాలే వచ్చింది. చివరికి మొన్ననే ఉత్తరం చేరింది. నేను సొమ్ము తీసుకుని యెకాయెకిని బయలుదేరి ఈరోజునే పల్లెకి వెళ్ళాను. కాని...."

"కాని....?"

"నా మిత్రుడు నాలుగైదు రోజులక్రితమే పోయాడు. ఈపూటకి నన్నాగమన్నారు వూళ్ళోవాళ్ళు. కాని నాకు మనస్కరించలేదు. బయలుదేరి వచ్చేశాను."

ఇద్దరూ కొంచెంసేపు మౌనంగా ఉన్నారు. ఈ విషాద కథనానికి దీపకాంతికూడా కొంచెం తగ్గినట్టనిపించింది వారికి. ఆమె కంగారుగా పైట సర్దుకుని లేవబోయి కూర్చుంది.

"ఎప్పుడు ఏం జరుగుతుందో చెప్పలేం చూడండి ఆ పెట్టెలో వెయ్యిరూపాయిలూ వున్నాయి. కాని అతనుమాత్రం యిక్కడెక్కడా లేడు." అన్నాడతను నిట్టూరుస్తూ.

గది అవతల చప్పుడయింది. "ఎవరూ?" అంటూ యువతి గుమ్మం వద్దకు వెళ్ళింది. పక్కగా ముసలిది వుంది. "ఏం?" అంది కోపంగా యువతి.

"పాలు కాచమన్నావా పిల్లా?" అడిగింది ముసలిది.

"ఇందాకనే చెప్పాను కదూ కాచమనీ." అంటూ యువతి వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది.

అతను దిండుకు చేరగిలబడి కూర్చున్నాడు. ఒకసారి యింటి కప్పునీ, గోడల్నీ చూసి "ఊరికింతదూరంగా ఈ యిల్లు వుండడం తమాషాగా వుంది." అన్నాడు. అతను వచ్చే ఆవులింత నాపుచేసుకుని "మీకు వివాహమయిందా?" అని అడిగాడు.

హఠాత్తుగా వేసిన ఈ ప్రశ్నకి ఆమె ఉలిక్కిపడి "ఏవిఁటీ?" అంది.

"మీకు వివాహ మయిందా?"

ఆమె జవాబు చెప్పలేదు. తలవంచుకుంది.

"తెలిసింది. తెలిసింది లెండి. వివాహమైతే యింటి యజమాని ఉండేవారుగా ; మీకు పెళ్ళికాలేదు. అంతేకదూ?"

ఆమె కాలి బొటనవేలుతో నేలని గీస్తోంది.

"మీరు చాలా సిగ్గుపడిపోతున్నారే" అంటూ అతను ఆవలింత నాపుచేసుకోబోయాడు. కాని ఆవులింత అతని ప్రయత్నాన్ని జయించి శబ్దం చేసుకుంటూ వచ్చింది. అతను చిటికె వేస్తూ "ఇంకా మీరు పెళ్ళి చేసుకోలేదేం?" అని అడిగాడు.

యువతి కుర్చీలోంచి సంభ్రమంగా లేచి "మీకు నిద్రవస్తున్నట్టుంది. చప్పున పాలుకాచి తీసుకువస్తాను." అంటూ తొందరగా గదిలోంచి వెళ్ళిపోయింది. సుష్టయిన భోజనమూ, మెత్తని పరుపూ అలసిన అతని నరాలనీ దేహాన్నీ లాలిస్తూంటే, నిద్ర ముంచుకువచ్చింది. హోరున వర్షమూ, ఒంటరిగాఉన్న యీ యిల్లూ, ఈ రాత్రి, యీ ఆతిథ్యమూ గురించి వింతగా తలచుకుంటూనే నిద్రలోకి జారిపోయాడు. చలిగాలి చూరుని జంయ్యిమని శబ్దం చేస్తూ కొట్టుకుంటోంది. ఇంటి ముందు మడుగులో కప్పలు బెకబెకమని చప్పుడు చేస్తున్నాయి. వర్షం చూరుమీద వున్న రేకుమీద పడి డబ డబ ధ్వనిచేస్తోంది. అయినా వీటన్నింటిని మించిన నిశ్శబ్దం ఆ ప్రదేశాన్ని ఆవరించుకుంది.

సుమారు ఓ గంటకి అతనికి మెలకువ వచ్చింది. గది తలుపులు తెరచిన చప్పుడయి ఒక కన్ను కొంచెం తెరచి చూశాడు. యువతి అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ చప్పుడు కాకుండా వచ్చింది. ఆమె చేతిలో పాలగ్లాసు వుంది. మెల్లగా "ఏఁవండి ?" అంది. జగన్నాథం

నిద్ర నటించాడు. ఆమె మళ్ళీ "ఏఁవండీ పాలు తీసుకుంటారా ?" అంది. అతనికి మెలుకువ రాకపోవడంచూసి పాలగ్లాసు ముక్కాలపీటమీద పెట్టి అలమారులోవున్న ప్లేటు ఒకటితీసి మూతపెట్టింది. అడుగులో అడుగు వేస్తూ గుమ్మంవరకూ వెళ్ళింది. ఆమెకేదో ఊహతోచి ఆగిపోయింది. సంకోచంతో మంచం వైపు చూసింది. అతనంతా కనిపెడుతూనే వున్నాడు. ఆమె మూలనున్న దీపం తీసుకుని వత్తి పెద్దదిచేసి మంచం దగ్గరకువచ్చి దీపాన్ని అతని ముఖానికి దాపుగా ఎత్తి పట్టుకుని పరీక్షగా చూస్తూ నిలుచుంది. అతని కుతూహలం ఎక్కువయింది. కాని అనుకోకుండా చటుక్కున కదిలాడు. ఆమె కంగారుగా దీపం కిందపెట్టి వెళ్ళిపోబోయింది. అతను కళ్ళు తెరచుకొని ఏమీ ఎరగనట్టు 'ఎవరది ?' అన్నాడు. ఆమె ఆగింది. అతను లేచి కూర్చుని కళ్ళు నులుముకుని 'హో- మీరా ?' అన్నాడు. తన చేష్టల్ని పరికించాడేమో అన్న శంకతో తడబడుతూ "మీకు పాలుతీసుకు వచ్చాను." అంది ఆమె.

పాలు తాగుతూ 'మీరెందుకింత దయచూపిస్తున్నారో అర్థం కావడంలేదు.' అన్నాడు.

ఆమె నవ్వి "మీరు గోరంతలు కొండంతలు చేస్తున్నారు. మేం చేసిందేముంది చెప్పండి. ఇంత భోజనం పెట్టి పడుకోడానికింత జాగా చూపించడం కూడా ఘనకార్యమంటారా !" అంది.

అతను నిట్టూర్చి "నిజంగా ఘనకార్యమే. నా జీవితంలో ఎన్నో రాత్రులు భోజనమూ వసతీ లేక గడిపినవి ఉన్నాయి." అన్నాడు.

నిద్రవల్ల చిక్కిన స్వస్థతతో బలంతో అతనిలో ఉత్సాహం ప్రబలింది. ఈ అపరిచిత యువతివైపు తాను నిముషనిముషానికి ఆకర్షింపబడుతున్నట్టు తెలుసుకున్నాడు. ఆమెను పరీక్షగా చూశాడు.

నొసట ముంగురులు చెదరిపడి వున్నాయి. ఇందాకా వదులుగా ఉన్న జడని సిగగా చుట్టింది. ఆమె దేహంలో సౌకుమార్యము యౌవనోల్బణము రెండూ గోచరిస్తున్నాయి. లేత నీలం చీరలో ఆమె

వొంటివొంపులు పొందికగా అమరి వున్నాయి. అన్నిటికన్నా ఆమె కళ్ళు ఎక్కువగా అతన్ని ఆకర్షించాయి. ఆకళ్ళలో అపారమైన జాలీ, కరుణా స్ఫురిస్తున్నాయి. ఏ స్వర్గలోకంలోనో, స్వప్నలోకంలోనో విరిసికొన్న ఆ కన్నులు, భూమి మీద ప్రవాస జీవితం అనుభవిస్తూ ఏదో పోగొట్టుకున్నట్లుగా బెదరుగా వెతుకుతూన్నట్టు అనిపిస్తోంది. జాలిగా మెత్తగా మన గుండెల్ని తాకుతూ పువ్వులాంటి గొంతుతో పిలుస్తోన్నట్టు ఉంటాయి. తనవైపు జగన్నాధం పరీక్షగా చూస్తున్నట్టు గుర్తించిన ఆమె బుగ్గలు సిగ్గుతో ఎరుపెక్కాయి. తాంబూల సేవనంలో ఎఱ్ఱబడిన పెదవులమధ్య చిన్న నవ్వు తెల్లని ముత్యంలా చిట్లింది.

"అన్నట్టు మీ పేరు ఇంతవరకు తెలియనే తెలియదు." అన్నాడు. జగన్నాధం.

"రమ."

"మీరు చదువుకున్నవారిలాకనిపిస్తున్నారు."

"ఏం చదువులెండి. హైస్కూలులో ఆరవఫారం వరకూ చదివాను. అదికూడా పెద్ద చదువేనంటారా?" అని ఆమె అతన్ని చూసి "సరే, కబుర్లుపెట్టి మీకు నిద్రాభంగం కల్గించాను. వెళ్ళిపోతాను." అని లేవబోయింది.

"నిద్ర తేలిపోయిందిలెండి. అదీగాక కబుర్లు మొదలు పెట్టిన వాణ్ని నేను. నా దోషాన్ని మీరు నెత్తిమీద వేసుకుంటున్నారు." అన్నాడతను.

ఆమె నవ్వి "బలేవారే!" అంది.

"మీ గొంతు హాయిగావుంది. మీరు పాడగలరా?"

"అనాథాశ్రమంలో సభలో వార్షికోత్సవాలలో నన్నే పాడమనేవారు. చెట్టులేనిచోట ఆముదంచెట్టుని మరి"

"అనాథాశ్రమమా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడతను.

"అవును."

"తల్లీ తండ్రీ చిన్నతనంనుండీ మీకు లేరా ?"

"లేరు" ఆమె తలవంచుకుంది.

అనుచిత ప్రసక్తి తీసుకువచ్చానేమో అన్న భయంతో మాట మార్చాలని ఏమీతోచక "చాలా చలిగావుంది" అన్నాడు.

"అవును" అందామె

అతను ఫక్కున నవ్వాడు.

"ఎందుకలా నవ్వుతారు ?" అందామె తెల్లబోయి.

"మరేమీలేదు, ఏ ప్రశ్న అడిగినా నేనె అడుగుతున్నాను. మీరు అవును, కాదు అని ముక్తసరిగా సమాధానం ఇచ్చి ఊరుకుంటున్నారు. నేనెవరినో ఏంవిటో తెలుసుకోవాలనే స్త్రీ సహజమైన కుతూహలం కూడా లేదా మీకు ?"

ఆమె అతనికేసి వింతగా చూసి వూరుకుంది.

"నిజం చెప్పండి. ఇందాక నా పేరడిగి తెలుసుకున్నప్పుడు మీలో కలిగిన ఆశాభంగం స్పష్టంగా కనిపించింది. ఎంచేత ?" జగన్నాధం అడిగాడు.

"మీరు విజయుడిలాగా వున్నారు" – అని పైటచెరగు వేలికి చుట్టుతోంది.

"విజయు డెవరు ? –" ఆమె సమాధానం చెప్పేలోగానే మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు, "మీలో నాకొక విచిత్రమైన అందం కనబడుతోంది. మీరంటే నాకు... నాకు...." మాటకోసం జగన్నాధం తడబడ్డాడు.

ఆమె జాలిగా అందంగా చిన్నగా నవ్వింది. అతను మళ్ళీ అడిగాడు "మీకు పెళ్ళికాలేదు కదూ !"

లేదని ఆమె తల వూపింది.

"మరి ఎందుకు చేసుకోలేదు మీరు రమా?"

ఆమె మౌనంగానే వుండిపోయింది.

"ఇలాగ వ్యక్తిగతమైన ప్రశ్నలు వేయడం సభ్యత కాదను కుంటున్నారు కదూ! అవును. చూడండి రమా. ఈ రాత్రీ, యీ వర్షమూ, యీ విచిత్ర వాతావరణమూ - యివన్నీ మామూలు మర్యాదల్ని వెనక్కి నెట్టి స్వచ్ఛంగా స్వేచ్ఛగా హృదయాలు విప్పి మాట్లాడుకోవాలనే వాంఛను ప్రేరేపించడంలేదూ?" అన్నాడతను.

"మీతో మాట్లాడుతూ కూర్చుంటే నాకేదో హాయిగా వుంది" అందామె.

అతను దూరంగా చూస్తూ అంతకన్న దూరంగా ఆలోచిస్తూ "నిజానికి నేను లౌక్యజ్ఞున్నికాను. ఎప్పుడెలా ప్రవర్తించాలో నాకు తెలియదు. అందుకే జీవితంలో ఏమి కూడబెట్టలేకపోయాననుకుంటాను" అన్నాడు.

"అంటే?" ఆసక్తిగా అడిగిందామె.

"జీవితంలో నేను పరాజయంమీద పరాజయం పొందాను. డబ్బుగాని, వసతిగాని, భార్యాపిల్లల్నిగాని ఏమీ సంపాదించుకోలేదు. అందుకే విసుగెత్తి సైన్యంలో చేరాను."

"సైన్యమా? విజయుడుకూడా సైన్యంలోనే చేరాడు!" అందామె సంభ్రమంగా కుర్చీనుండి లేచి.

అతను వినలేదు. తన ధోరణిలో చెప్పుకుపోతున్నాడు. "బర్మా, సింగపూర్. ఇంఫాల్ రంగాలలో పనిచేశాను. కాని అక్కడా నాకు సుఖంలేదు. తుపాకమందు వాసనా. చావులూ, యూనిఫారమూ అంతే. అసహ్యం కలిగింది. ఎలాగో అలాగ బయటపడి ఇదివరకు ఆపుచేసిన చదువుని మళ్ళీ మొదలుపెట్టాను. యం. యస్. సి. చివరికంటా చదివి చదివి పరీక్షలకు కూర్చోలేదు."

"అరె! అలా చేశారెందుకు?"

"ఆ రోజున పరీక్షలనగా నే నద్దెకున్న గదితాలూకు యింటావిడ అటకమీదనుంచి పడింది. తలమీద బలమైన గాయం తగిలి స్పృహ తప్పి పడిపోయింది. ఆమెకు అయిదేళ్ళ పిల్ల ఒకర్తె వుంది. అస్తమానూ నా గదిలోకి వచ్చి కూర్చుని ఆడుకునేది. పాపం ఆ పిల్ల ఒకటే ఏడుపు. ఇంటావిడని ఆస్పత్రిలో చేర్చాను. డాక్టరు బతుకుతుందో బతకదో చెప్పలేమన్నారు. ఆ పిల్ల సంరక్షణ నామీద పడింది. రెండు పూటలా ఆస్పత్రికివెళ్ళి ఆమె జాగోగులు విచారించడమూ, అమ్మా, అమ్మ అంటూ ఏడ్చే ఈ పిల్లని సముదాయించడముతో నా చదువూ, పరీక్షలూ కొండెక్కాయి."

"ఆవిడ బతికిందా?"

"బతికింది. నేనంటే ఆమెకి చాలా గురికలిగింది. ఆమె విధవరాలు. పెద్దవయస్సుదికూడా. నన్ను అక్కడే ఉండిపోయి మళ్ళీ చదవమనీ, తన తమ్ముడిలా చూసుకుంటాననీ ఎన్నోవిధాల చెప్పింది. కాని నేను వినలేదు."

"ఇప్పుడు మీరేం చేసున్నారు?"

"నన్ను గురించి మీ రడిగిన మొదటి ప్రశ్న యిది" అంటూ అతను నవ్వాడు. ఆమెకూడా నవ్వి "సరే చెప్పండి" అంది.

"ఒక మందులు తయారుచేసే కంపెనీలో వుంటున్నాను కాని ఆ ఉద్యోగమూ చెయ్యాలని లేదు. ఒక చోటుకీ వృత్తికీ అంటిపెట్టుకుని ఉండడం నా స్వభావంలో లేదనుకుంటాను. జిప్సీలని ఉన్నారు చూడండి వాళ్ళు ఊరూరా తిరుగుతూంటారు. అటువంటి ప్రవృత్తి ఏదో నాలో ఉందనుకుంటాను. ఏమిటో చెప్పలేను. ఈ దేశాన్నే విడిచి వెళ్ళిపోవాలని ఉంది—బర్మాకో, సింగపూర్ కో."

"వద్దు. వెళ్ళకండి" అని ఆవేశంతో అందామె. చటుక్కున సిగ్గుపడిపోయింది. అతను తెల్లబోయి చూశాడు. ఆమె అర్థంలేకుండా

గబగబా వెళ్ళి కిటికీ తలుపులు తెరచింది. చలిగాలి కొరడా ఝుళిపించి నట్టుగా లోపలికివచ్చి తగిలింది.

"అబ్బ ! చలి ! తలుపులు వేసెయ్యండి" అన్నాడు జగన్నాధం

"వాన చాలామటుకు తగ్గింది" అంటూ తలుపులువేసి ఆమెవచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది.

అతను నవ్వుతూ యిలా అన్నాడు "ఇందాకట్నుంచీ మీరు నా ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పకుండా దాటుకుపోతున్నారు. చెప్పండి. మీరు పెళ్ళిచేసుకోరా ?"

"నన్నెవరు చేసుకుంటారు ?" ఆమె నీరసంగా అంది.

"ఏం ? మీకేం తక్కువ?" అన్నాడతను.

ఆమె పెదవులు వణుకుతున్నాయి. అతను గమనించలేదు. అతను మళ్ళీ రెట్టిస్తూ "ఇంతకాలం మీరు అవివాహితలుగా ఉండడానికి ఏదేనా ప్రత్యేక కారణం ఉందంటారా ! లేక మీరు అవివాహితగానే ఉండదలచారా ?" అన్నాడు.

ఆమె తన ముఖాన్ని రెండుచేతులతో కప్పుకుని "మీకు తెలియదు. మీకు తెలియదు. మీకు తెలియకూడదు" అంటూ గబగబా గది లోంచి వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె వెళ్ళినవైపే నిశ్చేష్టుడై చూస్తూ ఉండిపోయాడు జగన్నాధం. వెనకాలే వెళ్ళి క్షమించమని అడిగితే బావుంటుందనుకున్నాడు. కాని ఆమె వెంటపడడంకూడా పొరపాటేమో అని సందేహించాడు. ఏమీ తోచక కిటికీ తలుపులు తెరిచాడు. సన్నగా వాన పడుతోంది దట్టంగా భయంకరంగా ఉంది అవతల చీకటి. ఆకాశాన ఒక నక్షత్రం కూడా లేదు. కప్పల అరుపులు మాత్రం ఘోరంగా అసహ్యంగా విని పిస్తున్నాయి.

తలుపులు వేసి మంచంమీద మేను వాల్చాడు. ఊరికి దూరంగా ఉన్న ఈ కొంప దెయ్యాలకొంప కాదుకదా అన్న ఆలోచన అతన్ని ఒక నిమేషమాత్రం భయావహుణ్ని చేసింది. అతనికి చనిపోయిన మిత్రుడు జ్ఞాపకం వచ్చాడు. ఎందుకంత తొందరపడి, ఈ స్నేహాన్ని అనుభవాన్ని వదలుకొని చచ్చిపోయాడు? అతని ఆత్మలాంటిది ఇంకా ఏదైనా భూమిమీద వుండి అతృప్తంగా తిరుగుతూంటుందా? ఇంత మిథ్యగా మోసంగా ఉన్న బ్రతుకులో నిజానికి ఎవరి కెవరు? ఈ బాంధవ్యాల అనుబంధాల అర్థం ఏమిటి? ఎందుకు రమ అలాగ భయకంపితురాలై పరుగులెత్తుకుపోయింది! ఎందుకు తాను కష్టపడి ఆర్జించిన వెయ్యి రూపాయలూ చనిపోయే ఒక మిత్రునికి దానం చేయాలని వర్షంలో గాలిలో బయలుదేరి వచ్చాడు! విజయు డెవరు? అతని పోలికలు తనలో ఎందుకుండాలి? ప్రతీ బ్రతుకుని ఏదో రహస్యంలో చుట్టబెట్టి అగోచరమూ బలీయమూ అయిన విధి నిరంకుశంగా ఎక్కడికో తెలియని చోటికి నడిపిస్తోన్నట్లు అనిపించింది అతనికి.

అతనికి గుండెలో ఏదో వెలితిగా తోచింది. తనలోని యీ అస్థిరత్వానికి అశాంతికి కారణం ఏమిటి? ఇలా వూళ్ళూ దేశాలూ తిరుగుతూ జీవితాంతంవరకూ గడపవలసిందేనా? తన కొక యిల్లు, తన కోసమై ఎదురుచూచే, జీవించే ప్రాణి – అతడు తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు. ఎప్పటికీ తానొకచోట స్థిరంగా ఉండలేడు. ఎప్పుడో ఎక్కడో గాలివాటానికి తాడు తెగిపోయింది. ఇలాగ శూన్యంలో ఏ బాధ్యతా లేకుండా గాలికి కొట్టుకు పోతూంటేనే బావుంటుందేమో?

ఆలోచిస్తూన్న అతనికి కునుకుపట్టింది. అప్పుడుకూడా అతని మనస్సు అవ్యక్తంగా ఆమెకోసమే నిరీక్షిస్తోంది. ఒక గంటలో అతనికి మెలకువ వచ్చింది. గుమ్మం తలుపులు బార్లా తీసివున్నాయి. నలువైపులా చూశాడు ఆమె మళ్ళీ వచ్చిన జాడలేదు. గోడమీద గడియారంలో పండ్రెండు దాటింది. అతని కేమీ తోచలేదు. ఆ గదిలో ఒక్కడూ అలాగ వుండడం దుస్సహ మనిపించింది. మంచందిగి మెల్లగా అడుగులు

వేసుకుంటూ మండువాలోకి వచ్చాడు. ఒక మూలగా కోడిగుడ్డుదీపం మిణుకు మిణుకుమంటూ వుంది. ఆ తక్కువ కాంతిలో మండువాలోని వస్తుజాలం అస్పష్టంగా అసంబద్ధ రూపాలలో కనబడుతోంది. కిటికీకి ఎదురుగా నల్లగా ఒక ఆకారం కనబడింది. ఏమిటా అని దగ్గరకు వెళ్ళినకొలదీ స్త్రీ రూపం ప్రస్ఫుటమైంది. రమ కిటికీకి ఎదురుగా కూర్చునివుంది. విడిపోయిన పొడుగాటి ఆమె కేశపాశం బుజాల్నీ వీపునీ ఒత్తుగా కప్పింది. అతను దగ్గరగా వెళ్ళి 'రమా' అని పిలిచాడు ఆమె పక్కకి తిరిగి అతనివైపు చూసింది. దీపకాంతిలో ఆమె కన్నులు జల మయం అయివుండడం చూశాడు. ఆమె కపోలాలమీద అశ్రుధారలు ప్రవహిస్తున్నాయి.

"ఇదేమిటి రమా ఏడుస్తున్నావా?" అన్నాడు జగన్నాధం వ్యధతో సానుభూతితో. ఆమె చీర చెరగుతో కన్నీరు తుడుచుకుని లేచి నుంచుంది. అతి ప్రయత్నంమీద ఆమె ఏడుపు నాపుకుంటూన్నట్టు అతను గ్రహించాడు. అమె చెయ్యి పట్టుకుని "లోపలికి రండి. ఈ చలి గాలిలో కూర్చుంటే ఉపయానికి ఏ న్యుమోనియావో కూడా రావచ్చును" అంటూ గదిలోకి తీసుకవెళ్ళాడు, "ఇలాగ మంచంమీద కూర్చోండి. ఈ క్షణంలో మిమ్మల్ని చూస్తే ప్రపంచంలోని బాధ అంతా మీలోనే ముద్దకట్టుకుందా అనిపిస్తుంది" అంటూ ఆమె వద్దువద్దంటున్నా ఆమెను మంచంమీద కూర్చోపెట్టి ఆమెకి కొంచెం దూరంగా కూర్చున్నాడు.

"ఇప్పుడెవరైనావచ్చి మన యిరువుర్నీ చూస్తే నేను మిమ్మల్ని హింసిస్తున్నట్లుగా వూహించుకొని నన్ను జైల్లో పడేయించాలని చూస్తారు. అవునా" అన్నాడతను నవ్వుతూ.

ఆమె కన్నీళ్ళలోంచి నవ్వింది.

"అయితే యిప్పుడు చెప్పండి విజయ డెవరు?" అని అడిగా డతను. ఆమెను మాటలలోపెట్టి హృదయబాధని వెళ్ళబోయించినట్లయితే కొంత ఉపశమనం కలుగుతుందని అతను ఉద్దేశించాడు.

"నా బాల్యస్నేహితుడు" అందామె.

"ఊఁ!"

"నేను చదువుకునే రోజుల్లో అతని పరిచయం కలిగింది. ఎప్పుడు చూసినా ఎంతో ధైర్యంగా, ఉత్సాహంగా వుండేవాడు. తల్లి తండ్రీ లేని నన్ను చూసి జాలిపడేవాడు. ఇంట్లోనుంచి డబ్బు దొంగిలించి తీసుకొచ్చి నాకెన్నో కొనిపెట్టేవాడు."

ఆమె కళ్ళు స్మృతిపూర్వకమైన గర్వంతో మెరిశాయి.

"తర్వాత!" అన్నాడతను.

"కాని ఆ దొంగతనాలకి అతను విపరీతంగా కఠినమైన శిక్షల్ని అనుభవించేవాడు. పాపం అతనికి సవతితల్లి వుంది. ఆమె చాలా క్రూరురాలు. తండ్రి ఆమెకి దాసుడు. నా కోసమై అతను దెబ్బలు తినడమూ, తిండిలేక మాడడమూ సహించలేకపోయేదాన్ని. అతన్ని బతిమలాడుకునేదాన్ని యిటువంటి పనులు చెయ్యొద్దని. అతను వినేవాడు కాదు. 'నీకోసం ఏమైనా చేస్తాను. నీ కొక్క నిముషం ఆనందం కలిగించడానికి వెయ్యేళ్ళ నరకాన్నైనా అవలీలగా అనుభవించగలను" అనేవాడు.

"స్కూలు వదలగానే ఒక నిర్ణీత స్థలంలో కలుసుకోనేవాళ్ళం. ఇద్దరమూ అలా తోటలలోకి పొలాలలోకి వెళ్ళేవాళ్ళం. ఆటలాడేవాళ్ళం. పాటలు పాడేవాళ్ళం. జామిపళ్ళూ రేగిపళ్ళూ తింటూ గంటలు నిముషాల్లాగా గడిపేవాళ్ళం. స్వచ్ఛమైన అనంతమైన నీలాకాశంకింద వెచ్చని పచ్చని మెత్తని భూమ్మీద ఎన్నో స్వప్నాలు కనేవాళ్ళం. నన్నే పెళ్ళిచేసుకుంటాననేవాడు. నన్నే ప్రేమించాననేవాడు.

"చీకటిపడ్డాక అనాథశరణాలయానికి బిక్కుబిక్కుమంటూ వెళ్ళేదాన్ని. అక్కడ వార్డెన్ పెద్దపులిలాగ నాకోసం కనిపెట్టుకుండేది. భోజనం లేకుండా చీకటి గదిలో నన్ను తోయించితాళంవేసేది. రాత్రంతా

ఏడుస్తూ బాధతో భయంతో గడిపేదాన్ని, కాని తెల్లవారిందా, ఎప్పుడు సాయంత్రమవుతుంది. ఎప్పుడు విజయుణ్ణి కలుసుకుంటాను అని నిరీక్షిస్తూ ఉండేదాన్ని. అతనొకడే నా ఆశ, నేను బతకడానికి గల అస్త్రం.

"కాని మనం వూహించినట్టుగా, కోరుకున్నట్టుగా ఎక్కడేనా జరుగుతుందా చెప్పండి. రోడ్డంతా సవ్యంగా చదునుగా వున్నట్టే వుంటుంది కాని మలుపు తిరిగేటప్పటికి బ్రహ్మాండమైన అగాథం నోరు తెరచుకుని అప్రమత్తుడైన పాంథుణ్ని అమాంతం మింగివేస్తుంది. అక్కడ ఎర్రని అక్షరాలతో 'అపాయం' అని బోర్డుకూడా వుండదు. ఇంటా బయటాకూడా విజయుడికి పరిస్థితులు దుస్సహమయ్యాయి. బి. ఏ. చదువుతూండగా అతనికి వివాహం చెయ్యడానికి సవతితల్లి దీక్ష వహించింది. అన్నీ స్థిరపరిచింది. విజయు డెదురుతిరిగాడు బెదరించాడు. ఒక రాత్రి సంభవించిన పెద్ద దెబ్బలాటలో యినపకమ్మితో సవతితల్లి తలమీద బలంగా కొట్టాడు. ఆమె పరిస్థితి ప్రమాదకరంగా వుంది. రాత్రికి రాత్రి విజయుడు పరారీ అయిపోయాడు. తండ్రి పోలీసులకు రిపోర్టు యిచ్చాడు. అతని ఆచూకీ దొరకలేదు. మూడునెలల అనంతరం నాకో ఉత్తరం వచ్చింది. అందులో రెండేరెండు వాక్యాలున్నాయి. తాను సైన్యంలో చేరినట్టూ బతికిబాగుంటే ఎప్పుడో ఒకప్పుడు కలుసుకుంటాననీ మాత్రం రాశాడు. అంతే. యుద్ధం ముగిసింది. ఎన్నో ఏళ్ళు గడచిపోయాయి కాని ఈనాటి వరకూ అతని జాడలేదు."

ఆమె గొంతు క్రమక్రమ క్షీణమూ, గాద్గదికమూ అయిపోయింది. ఆమె కాసేపాగి మళ్ళీ యిలా చెప్పింది. "ఓసారి చెట్టుమీదనుంచి పడినప్పుడు విజయుడికి నెమరుకణతపక్కగా గాయం తగిలింది. క్రమేణా అది మచ్చగా మారింది" ఆమె జగన్నాథంకేసి తీవ్రంగా చూసింది. "అదిగో అక్కడ మీకు ఏదో మచ్చ వుంది. మీరు విజయుడు కాదా? చెప్పండి, నిజం చెప్పండి. నన్ను మోసగించకండి. నన్ను బాధ పెట్టకండి" ఆమె ఉద్రేకంతో దీనంగా ప్రాధేయపడుతూ అడిగింది.

జగన్నాథం ఆమెని, పరిస్థితిని అర్థంచేసుకున్నాడు. శాంతంగా "నేను నీ విజయుణ్నికాదు రమా. అలా చిన్నపిల్లలాగ ఉద్రేకపడి పోవడం మంచిదికాదు" అన్నాడు.

గది గుమ్మందగ్గర ఎవరో నడిచినట్టు చప్పుడయింది. ఇద్దరూ అటువైపు చూశారు. ఎవరూ లేరు. అతను తిరిగీ ఆమెని ప్రశ్నించాడు. "అనాథాశ్రమంలో మిమ్మల్ని ఎవరు చేర్పించారు ?"

"నాన్న" అందామె.

"మీ తండ్రి నెరుగుదురా ?"

"ఎరుగుదును"

"ఆయన వుండగా – ఆయనే స్వయంగా మిమ్మల్ని శరణాలయంలో చేర్పించవలసిన అవసరం ఏముంది ?"

"అదంతా ఒక గాథ" ఆమె బరువుగా నిట్టూర్చింది.

"అంతే...."

"నాన్న చాలా దుఃఖజీవి. సంస్కారవాదీ, విప్లవవాదీకూడా. తక్కువ కులస్థురాలిని పెళ్ళాడడం వలన బంధువర్గమూ, సమాజం, పెద్దలూ అతన్ని వెలివేశారు. నాన్న ఆ రోజుల్లో ఒక రహస్య విప్లవ సంఘంలో సభ్యుడుగా ఉండేవాడు. ఎన్నోసార్లు జైలుకివెళ్ళి తప్పించుకు వచ్చేవాడు ఒకసారి పోలీసులకి, ఈ సంఘానికి పెద్ద కొట్లాట జరిగింది. అందులో నాన్న తుపాకి దెబ్బవల్ల గాయపడ్డాడు. దాని ఫలితంగా ఒకకాలు శస్త్రచికిత్సచేసి తీసివేశారు. కుంటివాడూ అనారోగ్యవంతుడూ అయిన తండ్రి అమ్మనూ, నన్నూ పోషించలేకపోయేవాడు. అమ్మ బెంగతో వ్యాధితో మరణించింది. నాన్న చేసిన త్యాగాన్నీ, దేశసేవని ఎవరు గుర్తించుకొని కాస్త సహాయమైనా చెయ్యలేము. కర్ర నాధారంగా చేసుకొని పొరుగూళ్ళు వెళ్ళి యాచన

చేసి నన్ను పోషించేవాడు. క్రమేణా నాన్నకి జీవితంమీద విరక్తి కలిగింది, బతకడమే పెద్ద బరువైపోయింది.

"ఒక రోజున అర్ధరాత్రి నిద్రపోతూన్న నన్ను లేపి తన తోరమ్మన్నాడు. నాకు అప్పుడు ఏడెనిమిదేళ్ళ వయస్సు. తనతోకూడా చీకట్లో నడిపించుక వెళ్ళాడు. ఎత్తయిన ప్రహరీ గోడలు చుట్టూవున్న ఒక పెద్ద యింటికి తీసుకువెళ్ళాడు. అదే అనాధశరణాలయం. శరణాలయ నిర్వాహకురాల్ని మా నాన్న బాగా ఎరుగునట. ఆవిడకి నన్నప్పగించాడు ఆమె చేతికొక ఉత్తరంఇచ్చి పెద్దదాన్నయాక నాకిమ్మన్నాడు. ఒకచేత్తో కర్రనానుకుని ఒకచేత్తోనా చుబుకం పట్టుకుని కన్నీళ్ళతో "అమ్మడూ ఇక నుంచీ ఈవిడే నీకు అమ్మ జాగ్రత్తగా ఉండమ్మా." అని శిరస్సు మీద ముద్దుపెట్టుకుని కర్రని టకటకమని చప్పుడుచేస్తూ వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా వెళ్ళిపోయాడు. నేను భయంతో "నాన్నా! నాన్నా!" అని గట్టిగా అరిచాను. ఆ ఆక్రోశం చీకట్లో మార్మోగింది. ఉదయానికి నాన్న ఆత్మహత్య చేసుకున్నట్టు ఊరంతా చెప్పుకున్నారు." ఆమె బాధతో కంపించి పోతూంది. మంచంపట్టెని గట్టిగా నొక్కిపట్టుకుంది. ఇంకా ఇలా చెప్పుకుపోయింది.

ఇప్పటికీ ఆ పిలుపు చీకటివేళల హృదయ విదారకంగా ప్రతిధ్వనిస్తూన్నట్టే ఉంటుంది నాకు. ఆశ్రమ నిర్వహకురాలు చాలా దయాహృదయంకల మహిళ. ఆవిడే వుంటే నా బ్రతుకిలాగ అయిపోయివుండేదికాదు. కాని రెండు సంవత్సరాల అనంతరం ఆమెకూడా చనిపోయింది.."

"ఆ ఉత్తరంలో ఏమని రాశాడు మీ నాన్న?" అని అడిగాడు జగన్నాధం.

"నేను జీవిత సమరంలో చిత్తుగా ఓడిపోయినానమ్మా. అందుకే నిన్ను దిక్కులేనిదానిగా ఒంటరిదానిగా చేసిపోతున్నాను. కాని ఒక్కటి మాత్రం మరచిపోకు. నీ తండ్రి ఏంచేసినా ఒక ఆదర్శం కోసమూ, ఒక విశ్వాసంకోసమూ చేశాడు. అంతేకాని నీచమైన మోసమైన

ఏపనీ చెయ్యలేదు. ఏలోకంలోవున్నా, నీ సుఖాన్నీ; అభివృద్ధిని కాంక్షి స్తూంటాను. అని రాసి వుంది'' అందామె.

దుఃఖపూరితమైన యీ గాథతో గాలి అంతా బరువెక్కినట్లని పించింది అతనికి. ఇద్దరూ కొన్ని నిముషాలు మౌనంగా వున్నారు. అతనే మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు. ''మరి ఈ వూరు ఎలా వొచ్చావు రమా! ఈ అవ్వ ఎవరూ?''

ఆమె సంకోచంతో సాశ్రునయనాలనెత్తి చూసింది. ''చెప్పు రమా. నాదగ్గర ఏం చెప్పడానికీ నీకు సంకోచం అనవసరం. ఈ విషాద యాత్రలో నేనూ ఒక సహచరుడినే'' అన్నాడు జగన్నాథం.

''విజయరాముడు – అది విజయుడి అసలుపేరు – వెళ్ళిపోయాక నాకు బతుకంతా శూన్యమైపోయింది. చాలాకాలం అతనికోసం వేచి వున్నాను. కొందరు అతను యుద్ధంలో చనిపోయాడన్నారు. అతన్ని తలచుకుని రోజూ ఏడుస్తూ బెంగగావుండేదాన్ని. ఆశ్రమం అప్పుడు స్వార్థపరుల చేతుల్లో వుండేది. నానాకష్టాలూ పడేవాళ్ళం. బ్రతుకు దుర్భర మైపోయింది. అప్పుడు....'' ఆగిందామె.

''అప్పుడు?''

''ఒక పెద్దమనిషి తియనిమాటలు చెప్పి నమ్మించి నన్నీ వూరుకు తీసుకు వచ్చేశాడు. ఇక్కడ హోటల్లో మకాం పెట్టాడు. ఒకరోజున ఉదయం లేచి చూచేటప్పటికి అతగాడు పెట్టెతో బెడ్డింగుతో మాయ మయ్యాడు. కట్టుబట్టలతో ఉన్న నన్ను వీధిలోకి గెంటేశారు. అవ మానంతో ఆకలితో చచ్చిపోదా మనుకుంటూన్న నన్ను అవ్వచూసింది. అప్పట్నుంచీ ఇక్కడ అవ్వతో ఉంటున్నాను.''

''అవ్వ నీకేమీ కాదన్న మాట!''

''కాదు.''

"అయితే నువ్విక్కడ...." అని అతను ఏదో అనబోతూంటే ఆమె చేతులతో తన ముఖాన్ని కప్పుకుని "ఇంక నన్నేమీ అడగకండి. నన్ను చంపకండి" అని వెర్రిగా కేకలువేసింది.

జగన్నాథం తెల్లబోయాడు. ఆమె మంచంమీద బోర్లపడి వెక్కివెక్కి యేడుస్తూంది. ఆమెకి ఉపశమనం బదులు తీవ్రమైన దుఃఖాన్ని కలిగించానే అని బాధపడ్డాడు. జగన్నాథం తెల్లని పక్కమీద ఆమెజుట్టు విప్పిన నెమలిపురిలావుంది. వేటగాడి బాణంచేత దెబ్బతిన్న కపోతంలాగా విలవిలలాడుతోంది ఆమె. అతనికేంచెయ్యాలో తోచ లేదు. ఇబ్బందిగా దిక్కులు చూశాడు. అతని మనస్సు సానుభూతితో, జాలితో నిండిపోయింది. అనుకోకుండా అతనికళ్ళు రెండూ తడి అయినై.

ఎన్నేళ్ళనుంచో దాచుకున్న ఈ అపరిమిత దుఃఖాన్ని విజయుడి లాగ కనపడే తనముందు ఒక ఆత్మీయత ననుభవించి బహిర్గతం చేసిం దనుకున్నారు. సుకుమారంగా పువ్వులాగా ఉన్న ఈమెకి యింత బరువుని ఇన్నాళ్ళు మోయగల శక్తి ఎక్కడనుంచి వచ్చిందా అని ఆశ్చర్య పడ్డాడు ఎన్ని సుఖాలూ సదుపాయాలూ ఉన్నప్పటికీ మనస్సులోని ఒంటరితనం ఎంత భయంకరంగా ఉంటుందో అతనికి తెలియవచ్చింది. అది పెద్ద సహారాయెడారిలా వ్యాపించి ఉంటుంది. అక్కడ నీళ్ళు వొర కవు, అడుగుజాడలు కనపడవు బ్రతుకు వాసన ఉండదు. అక్కడ మండే కాలే యిసుకమాత్రం అనంతంగా పరచుకొని వుంటుంది. ఎవరూ ఆ ఎడారిలో ఉండలేరు. బ్రతకలేరు తనలో, రమలో ఆఖరుకి అవ్వలోకూడా ఎడారి. ఆ యిసుకలో కాళ్ళుమాడుతూ బ్రతుకునీడ్చు కుంటూ నాలిక పిడచకట్టుకుపోతూంటే ఒయాసిస్సులకోసం కొనవూపి రితోకూడా వెతుక్కుంటూ ఉంటారు.

ఈ ఆలోచనతో క్షణమాత్రం అతని సర్వాంగాలూ కంపించాయి. అతను నిలదొక్కుకుని, ఏడుస్తూన్న రమకేసి చూశాడు. ఆమెవీపు

మీద చెయ్యివేసి "రమా" అని మృదువుగా పిలిచాడు. ఆమె మాట్లాడ లేదు.

"రమా ఒక్క మాట చెప్పనా" - అన్నాడు మళ్ళీ.

"ఏమిటి చెప్పండి" అంది అలాగే బోర్లాపడుకుని.

"ఇక్కడకు వచ్చి నిన్ను చూసినప్పటినుంచీ నాలో ఒక అశాంతి రేగింది. ఇంతవరకూ ఏ సందేహాలూ లేకుండా కులాసాగా మొండిగా జీవితాన్ని గడిపేస్తున్నాను. బుద్ధిపూర్వకంగా మనస్సునీ, ధర్మాన్నీ మొద్దుబారిపోయేటట్లు చేసుకుంటున్నాను. నిన్ను చూశాక ఎన్నాళ్ళనుంచో నీ కోసమే వెతుకుతూన్నట్లనిపించింది. ఇప్పుడు నేను తెలుసుకున్నాను రమా, నాకు నువ్వు కావాలి" అన్నాడు జగన్నాధం.

రమ ఏడుపు నాపింది. లేచి కళ్ళుతుడుచుకుంటూ ఆశ్చర్యంగా అతనికేసి చూసింది

"చీకట్లో వెళ్ళే పాంధుడికి దీపంకన్న మరో పాంధుడు ఎక్కువ ధైర్యాన్నీ, విశ్వాసాన్ని యివ్వగలడు రమా. మన యిరువురి జీవితాల్ని ఏకం చేసుకున్నట్లయితే, మనకొక ప్రశాంతీ, ధ్యేయమూ కలుగుతాయని ఆశగా ఉంది. నేను నిన్ను - ప్రేమిస్తున్నాను రమా."

"నిజంగానా?" నమ్మలేని కళ్ళతో అడిగింది రమ.

"నిజం. తెగిపోయిన దారాల్నీ, తంత్రుల్నీ చేర్చి ముడెట్టుకుంటేగాని జీవితాలు శ్రుతితప్పి యిలాగే శిధిలమై నామమాత్రం లేకుండా నశించిపోతాయి. నన్ను నమ్ము రమా. నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటాను నీ కిష్టమేనా?"

"మరి బర్మా, సింగపూర్ ఎక్కడికీ వెళ్ళరా?"

"వెళ్ళను, నువ్వు నా భార్యవైతే."

ఆమె అతని కళ్ళలోని నిజాయితీనీ, నిశ్చయాన్నీ చూసింది. ఆనందం ఎక్కడనుంచో పందుచేసుకుని వచ్చి ఆమె ముఖాన్నీ,

దేహాన్నీ మెత్తని వెలుతురుతో నింపింది. ఆమె కళ్ళు పెద్దవై ప్రకాశిం చాయి ఒక్కసారి సెలవివారగా నవ్వింది. వెర్రి ఆవేశం ఆమెని ఆవ రించింది మైకం కమ్మినట్టయింది. అతన్ని తన వొడిలోనికి లాక్కొని, అతని శిరస్సుమీదా, బుగ్గలమీదా, రొమ్ముమీదా గబగబా ముద్దు పెట్టు కుంది. అతని కూపిరాడక "ఉబ్బ వదులు. వదులు రమా!" అన్నాడు. ఆమె కిలకిలనవ్వి మంచంమీదనుండి దిగి యిప్పుడే వస్తానంటూ గది నుండి రివ్వున వెళ్ళిపోయింది.

గది దాటగానే ముసలిది కంగారుగా అక్కడనుండి వెళ్ళిపోవడం చూసింది. దగ్గరగా వెళ్ళి కోపంతో "అవ్వా నువ్వు చాటుగా నిల్చుని మా మాటలు వింటున్నావా?" అని అడిగింది.

"లేదు పిల్లా. లేదు లేదు" తడబడుతూ అంది ముసలిది.

"గుమ్మం దగ్గర ఏం చేస్తున్నావ్ ఇంత రాత్రివేళ?"

"నీ తోడు పిల్లా. నే నొక్కమాట వినలేదు. తాళం చెవులకోసం వెతుక్కుంటూ వచ్చానలాగ" అంది ముసలిది

"నీ బుద్ధి మారదు ముసిలిపీనుగా" అంటూ విసుగ్గా వంకో గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది రమ.

జగన్నాథం ఒక్కడూ గదిలో మంచంమీద దిండ్లనానుకుని కూర్చుని ఆమెకోసం నిరీక్షిస్తున్నాడు. అతని మనస్సెంతో తేలికైంది. వర్షం ఎక్కువయింది. రేకుమీద చినుకులుపడిన శబ్దం కూడా ఎక్కు వయింది. కొంతసేపటికి రమ గదిలోకి వచ్చింది. రమకన్న ముందుగా సుతారపు అత్తరపువాసన గదిలోకి వ్యాపించింది. ఆమె ముఖానికి స్నో, పౌడరూ ఉపయోగించింది. ఇందాకటి కన్నీటి చారలూ, బాధయొక్క నీడలూ లేవు. తెల్లని పల్చని చీర కట్టుకుంది. జుట్టు దువ్వుకుని సిగగా చుట్టుకుంది. నవ్వుతూ, సిగ్గుతో, హాయితో రాజహంసలా వచ్చే ఆమెని చూడగానే అతని హృదయం ఆనందంతో నిండింది.

అతను లేచి ఆమెను మంచంమీద పరుండపెట్టి పక్కనే కూర్చు న్నాడు. ఆమె కళ్ళలోకి చూస్తూ "నువ్వు అధైర్యపడరాదిక రమా. ఇంత నిన్నెప్పుడూ ఏడవనివ్వను. ఏడుపు నీ బ్రతుకులోకి రానివ్వను" అన్నాడు.

ఆమె తన చేతివేళ్ళ నతని చేతివేళ్ళలోంచి పోనిచ్చి "మీరు నన్ను తప్పక పెళ్ళిచేసుకుంటారు కదూ ఇక్కడనుంచి వెళ్ళిపోతాం కదూ" అంది.

"తప్పకుండా. ఈ వర్షం తగగానే జమలుదేసి పెళ్ళి అన్ని ఏర్పాట్లూ చేసి ఒక వారంరోజుల్లో నిన్ను తీసుకువెళ్ళడానికి వస్తాను."

"మీరు రాకపోతే" భయంగా అడిగింది రమ. ఆమె కళ్ళల్లో భయం సుళ్ళు తిరగడం చూశాడు జగన్నాధం.

"ఎందుకు రాను రమా. నీకిటువంటి అనుమానం ఎందుకు కలగాలి?" అన్నాడు.

"అయితే వొట్టెయ్యండి" అంది రమ.

అతడు నవ్వుతూ ఒట్టు వేశాడు ఆమె నిట్టూర్చి కన్నులు మూసు కుంది. మనస్సుయొక్క అగాధపు చీకటి లోయలో కాంతిమార్గం తెరచు కుంటూన్నట్లనిపించింది. ఎర్రని ఆమె పెదవులు దేనికోసమో వెతుకు తూన్నట్లు కదిలాయి. ఆమె ముఖంలో తృప్తి వెయ్యిరేకుల పద్మంలా విరిసింది.

"నువ్వు చాలా అలసిపోయావు; కాస్సేపు నిద్రపో రమా" అన్నాడు జగన్నాధం.

"మీరు....?" అడిగింది రమ.

"నేనిలాగే కూర్చుని ఆలోచిస్తుంటాను."

"నాకు కాపలా కాస్తుంటారా!" అని నవ్వింది రమ కన్నులు మూసుకునే.

"అవును. ఎవరి సొమ్ముని వాళ్ళు భద్రంగా చూచుకోవాలి కదా!" అన్నాడు జగన్నాధం.

పెంకితనంలో వికసించడానికి ఒప్పుకోని ఎర్రని మొగ్గలాగ వున్నాయి ఆమె పెదవులు. జగన్నాధం వంగి పెదవుల్ని మెల్లగా మృదువుగా ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. రమ అతని చేతిని తీసికుని తన గుండెల మీద పెట్టుకుంది. అతని చేతిమీద తన చేయి వేసింది.

"ఈ చేయి యిలాగే ఉంచండి. ఇంక నాకు భయంలేదు. హాయిగా నిద్రపోతాను" అంది రమ. అతనేవో కబుర్లు చెబుతూంటే వింటూ నిద్రలో లీనమయిపోయింది.

ఈ విచిత్ర సంఘటన గూర్చి, తన హఠాన్నిర్ణయాన్ని గూర్చి యింకా విస్మయంగా ఆలోచిస్తున్నాడు జగన్నాధం. అతని చెయ్యి ఆమె గుండెలమీదనే వుంది. ఆ చేతిమీద ఆమె చెయ్యి వుంది. అలాగ ఎంత సేపుకూర్చుని ఆలోచించాడో అతనికే తెలియదు. గది గుమ్మం దగ్గర ఎవరో తచ్చాడుతూన్నట్టుగా అనిపించి నిదానించి చూశాడు. ముసలిది సైగ చేస్తూంది. రమ్మని చెయిపూపుతోంది రమకి నిద్రాభంగం కాకుండా మెల్లగా తన చేయి విడిపించుకుని చప్పుడుకాకుండా గది దాటి వెళ్ళాడు.

"ఏందు కవ్వా పిలిచావు!" అన్నాడు. ముసలిది అతన్ని మండువాలో మూలకు తీసుకు వెళ్ళింది.

"అమ్మాయి బాగా నచ్చిందా బాబూ!" అంది.

"నచ్చింది" అన్నాడు జగన్నాధం నవ్వుతూ.

ముసలిదానికళ్ళు కుత్సితపు వూహతో సన్నగా ముడుచుకున్నాయి. వెకిలిగా నవ్వి "మారాజులు మీరు. గొప్ప గొప్ప ప్రభువులు." అంది.

జగన్నాధం రమ లేస్తుందేమోనని "త్వరగా చెప్పు అవ్వా!" అన్నాడు. ఆమె నమ్ముకున్న హస్తాన్ని ఆమె గుండెలనుండి తీయటం కూడా ఏదో దోషంలాగా అనిపిస్తూంది అతనికి.

"నువ్వే కాదు బాబూ, ఏ అయ్య చూసినా నచ్చిందన్నవాడే కాని వేరు మాట పలికినవాడు లేడు. ఒక రాత్రికి రెండొందలు, మూడొందలు యిచ్చిన మారాజులే అందరూ. అందరిలాంటిది కాదు బాబూ నా పిల్ల. వజ్రం, వైడూర్యం దాని వొళ్ళు దాని రుచీ మీలాంటి ప్రభువులకి తెలుస్తుంది. అందుకే అయినవాణ్ణి, కానివాణ్ణి గుమ్మం ఎక్కనివ్వను. ఎంత కోడంలో దానికున్న తెలివి గొప్పది బాబూ. మనసు కాకపోతే ఎంత గొప్పవాడినైనా వొమ్మంటుంది." అంది ముసలిది.

"ఇంతకీ నువ్వు చెప్పేదేమిటి ?" అన్నాడు జగన్నాథం విసుగ్గా.

"మరేం లేదు బాబూ, నీ కెన్నాళ్ళు మనసైతే అన్నాళ్ళు అనుభవించు. నువ్వు లోటు చేస్తావా బాబూ మారాజు బిడ్డవి. ఒక రాత్రికి రెండొందలు తక్కువకాకుండా యిస్తావు. నాకు తెలుసు. నీ తీవి నీ మాటే చాలు బాబూ, నీ లోతు తెలుసుకోవడానికి, ఏదో లేనివాళ్ళం. మీలాంటివాళ్ళు దయదలిస్తే నాలుగురోజులు మీ పేరు చెప్పుకుతింటాం."

జగన్నాథానికి మాటా యీ తీరు అసహ్యం అనిపించింది. "ఇదుగో అవ్వా, రమని నేను పెళ్ళిచేసుకోబోతున్నాను" అన్నాడు.

ముసలిది ఫక్కున నవ్వింది. ఆ నవ్వు కొన్నివందల కప్పల్ని బట్టలో చుట్టబెట్టి ఊపిరాడకుండా నొక్కుతూంటే వచ్చిన ధ్వనిలాగ వుంది.

"మాకు పెళ్ళేవిటి బాబూ !" అంది.

"చూడవ్వా, రమ చాలా కష్టాలు పడింది. రమ బెంగతో కృశించిపోతోంది. రమని నేను ప్రేమించాను. పెళ్ళిచేసుకుంటానని వాగ్దానమిచ్చాను" అన్నాడు జగన్నాథం.

"వెర్రోడా !" అంటూ మళ్ళీ విరగబడి నవ్వింది ముసలిది.

"ఏం?" అర్థంకాలేదామె నవ్వు జగన్నాథానికి.

"నువ్వుకూడా నమ్మేశావా బాబూ, అదంతా నటన బాబూ నటన. ఎప్పుడూ ప్రతివాళ్ళదగ్గరా యిలాగే కల్పించి చెప్తుతుంది. వాళ్ళు జాలేసి యింకో వంద ఎక్కువిచ్చేవారు. నీ కనుభవం తక్కువ. లేత మనిషివి. ఇట్టే నమ్మేశావ్" అంది ముసలిది అతన్ని కనిపెడుతూ.

జగన్నాథానికి కోపం వచ్చింది: సంశయమూ కలిగింది.

"రమ మోసం చెయ్యదు" అన్నాడు సందేహంగా.

"తాను దిక్కులేనిదానినని చెప్పింది కదూ. నువ్వు తను చిన్నప్పుడు ప్రేమించిన బుల్లోడివిలా ఉన్నావంది కదూ. తండ్రి ఉరిపోసుకు చచ్చిపోయాడంది కదూ. వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది కదూ" గబగబా అడిగింది ముసలిది. జగన్నాథం స్తంభించిపోయాడు.

"అంతా నటన బాబూ నటన. ఇలాంటి తప్పుడువేషాలెయ్యొద్దని ఎన్నోసార్లు చెప్పాను. వినదు కదా బాబూ. నా కిలాంటి అబద్ధాలూ వేషాలూ నచ్చవు బాబూ. మన మామూలు మనకి చాలు. అటువంటి మోసాలు చెయ్యకు ఎప్పటికైనా ప్రమాదం అని చెప్పాను. ఇదిగో ధర్మప్రభువు కాబట్టి నీతో చెప్పాను. ఎక్కడా అనకు బాబూ. మా కూడు పడిపోతుంది" అంది ముసలిది, ఉత్సాహంగా.

జగన్నాథానికి నోట్లో ఏదో అరుచి పుట్టినట్లయింది. వెగటుగా అసహ్యంగా అనిపించింది. కోపంతో అతని కళ్ళు జ్వలించాయి. "అయితే ఈరోజు రాత్రి మీరు పిలిచి ఉండమన్నందుకు డబ్బివ్వాలి. అంతేనా" అన్నాడు.

"అంతే బాబూ, ఒళ్ళమ్ముకుని బతికేవాళ్ళం. మా కింకేం కావాలి బాబూ, ఇందాక నాదగ్గరకొచ్చి 'డబ్బుమాట నువ్వడుగు నాకు సిగ్గేస్తుంది' అని మరీ మరీ చెప్పింది. 'ఆఖరికి బజానా అయినా కొంత తీసుకో అవ్వా' అని పిక్కుతింది. 'మారాజు అన్యాయం చెయ్యడు పిల్లా వుత్తి కంగారూ నువ్వూ' అని కేకలేశాను బాబూ" అంది ముసలిది వినయంగా.

"సరే అయితే" అన్నాడు జగన్నాథం. గబగబా గదిలోకి వెళ్ళాడు. బద్దలవబోతూన్న అగ్నిపర్వతంలాగవుంది అతని మనస్సు. మంచంమీద నిశ్చింతగా పడుకున్న రమ విషపూరితమైన సర్పంలాగా కనపడింది. ఆమె పీక పిసికి చంపెయ్యాలన్నంత కోపంతో మంచం దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అప్రయత్నంగా అతని చేతులలోని కండరాలు పురిపెట్టిన తాడులాగ బిగుసుకుపోయాయి. పళ్ళు బిగించాడు. ఇంతలో మళ్ళీ ఏమనుకున్నాడో తన పెట్టెనుండి పర్సుతీసి మంచంమీదకు విసిరాడు; సూట్‌కేసు చేతో పట్టుకుని పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ మండువాలోకి వచ్చాడు. చీకటి, వర్షం కురుస్తూనే వుంది. "వెళ్ళిపోతున్నావా బాబూ?" అంది ముసలిది. సమాధానం చెప్పకుండా మెట్లు దిగి మడుగుదాటి వడివడిగా చీకట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. ముసలిది విజయసూచకంగా, వికృతంగా ధ్వనిచేసింది.

రమకి మెలకువ వచ్చేటప్పటికి అయిదుగంటలు దాటింది. చీకటి పలచబడుతోంది. నల్లని చీకటి బూడిదరంగుగా మారుతోంది. చావులోంచి, భయంలోంచి ఏదో కొత్తలోకంలోకి కాంతిలోకంలోకి వచ్చినట్లనిపించింది రమకి. ఆమె కళ్ళు తెరుస్తూనే చిరునవ్వు నవ్వింది. బయట వాన కురుస్తున్నా, ఆకాశం మేఘాచ్ఛాదితమై ఉన్నా, చలిగాలి సూదుల్లాగ గుచ్చుకుంటున్నా. ఆమెలో ఒకానొక వసంత ప్రభాత సూర్యుడు వెచ్చని తెల్లని కిరణాల్ని ప్రసరించాడు.

బద్ధకంగా ఆవులించి పక్కకు చూసింది రమ. అక్కడ జగన్నాథం లేడు. లేచి కూర్చుని గది అంతా చూసింది.

జగన్నాథం పెట్టెకూడా కనబడలేదు. కంగారుగా మంచందిగి మండువాలోకి వచ్చింది అవ్వ చీపురుతో తుడుస్తోంది. ఆత్రుతతో "ఆయనేరీ అవ్వా?" అని అడిగింది.

"వెళ్ళిపోయాడు."

రమకి గుండె ఆగినంత పనిఅయింది. "ఉహుం వెళ్ళడు. నాతో చెప్పకుండా వెళ్ళడు'' అని ఉద్రేకంతో అంది. ముసలిది మాట్లాడలేదు.

"ఎక్కడికి వెళ్ళాడు ?'' అంది రమ.

"ఏమో నాకేం తెలుసు, పెట్టె పట్టుకుపోయాడు" అంది ముసలిది.

"ఎందుకు వెళ్ళనిచ్చావ్ అవ్వా ? నేను లేచేవరకైనా ఉంచలేక పోయావా ?'' అంది ఏడుపు నాపుకుంటూ రమ.

"ఏవిటే ఆ కంగారు పిల్లా ! నే నంత తెలివితక్కువదాన్ననుకున్నావా ? అదిగో చూసుకో నీ మంచంమీద పర్సు వదిలేసి మరీ వెళ్ళాడు.''

"డబ్బా !''

"అవును.''

రమకి అనుమానం కలిగింది. తీవ్రంగా "నువ్వేమ్మని చెప్పావా?'' అంది.

''ఢంకా బజాయించి చెప్పాను. నాకేం భయమా సిగ్గా ? నాలుగు రాళ్లు రాలేచోట నోరుమూసుకుండడం నా చేతకాదు. పిల్లా'' అంది గర్వంగా ముసలిది.

పెదవులు నొక్కిపట్టి ''ఏం చెప్పావు ఆయనతో ?'' అంది రమ.

''వెర్రిబాగులవాడు. నువ్వు ప్రేమించావనీ నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటాననీ అన్నాడు. మరి నా గతేంకాను పిల్లా. నాకు మాత్రం ఎవరున్నారు పిల్లా నువ్వు తప్ప. వాణ్ణి తగులుకుని చల్లగా పోదామని చూస్తున్నావా ? నీ ఆటలు నేను సాగనిస్తానటే పిల్లా, ముసలిదాన్ని దిక్కులేక చస్తే నీకేం ? ఇన్నాళ్లు చేసిందీ మరచిపోయి మాయ చేస్తావా ?'' అంది ముసల్ది చేతులు వూపుతూ.

"ఏంచెప్పావ్?" అంది రమ.

"నీదంతా నటన అని చెప్పాను. వచ్చిన ప్రతివాడిదగ్గరా యిలాగే వేషం వేసుందన్నాను. అవమానం తాగినట్టయింది అబ్బాయి మొహం" అంది ముసలిది కళ్ళు చికిలిస్తో నవ్వుతూ.

రమకి కాళ్ళకింద భూమి బదలైపోతూనట్టు అనిపించింది. ఆమెకి దేవుడిమీదా మనిషిమీదా విశ్వాసం ఒక్క పెట్టున తుడిచిపెట్టుకు పోయినట్లయింది. కళ్ళు తిరిగి పడిపోతున్నట్టు ఆమె గోడనానుకుని నిలబడింది.

ముసలిది అనునయంగా, "మగవాళ్ళమాటలు నమ్మి చెడిపోకు పిల్లా. అప్పుడు నేను నిన్నాదుకోకపోతే నీ గతి కుక్కలకీ నక్కలకీ కూడా పట్టేదికాదు. ఈ వయసులో నాలుగురాళ్ళు కూడబెట్టకపోతే యింకెప్పుడే పిల్లా. పోయి చూసుకో. నీ మంచంమీదకి పర్సు గిరవాటేసి పోయాడు. ఎంత సొమ్ముందో చూడు" అంది.

"ముసలిపీనుగా, దొంగముండా, పిశాచంముండా" అంటూ రమ వెర్రికోపంతో ముసలిదానిమీదపడి దబాదబాతలమీదా వీపుమీదా మొత్తేసింది. ముసలిది తప్పించుకుని పారిపోబోయింది. "నా కొడుకుని నువ్వే చంపావ్. నా బతుకుని నాశనంచేశావ్." అని వెర్రిగా అరుస్తూ అక్కడున్న ముక్కాలిపీటని ముసలిదానిమీదకి విసిరింది. "అబ్బా" అని ముసలిది నిలువునా కిందకి కూలి పడిపోయింది. ఆమె తలమీదనుంచీ నెత్తురు ప్రవాహంలా కారుతోంది. బలమైన దెబ్బతో ముసలిది స్పృహతప్పి పడిపోయింది. రమ తిన్నగా గదిలోకి వెళ్ళింది. మంచంమీద పర్సుని తీసి చూసింది. ఒక అరనిండా నోట్లుకుక్కివున్నాయి. ఒకఅరలో జగన్నాథం ఫోటోవుంది. ఆ పర్సు పట్టుకుని వెర్రిదానిలాగ అలాగే నిల్చునిపోయింది. ఆమె చేతులువణకుతున్నాయి. కనులమ్మట అశ్రువులు ఏక ధారగా ప్రవహిస్తున్నాయి. మూర్తీభవించిన దైన్యంలాగ నిలబడిన ఆమెకు పరిజ్ఞానం నశించింది. ఒక్కసారిగా పరుగెత్తుకు వీధిలోకి వచ్చింది.

చేత్తో పర్సుని గట్టిగా పట్టుకుంది. మడుగులోదిగి వేగంగా రోడ్డుమీదకి వచ్చింది. వర్షం సన్నగా పడుతూంది. ఆమె పరుగు సాగించింది. బురద నీళ్ళు వొళ్ళంతా చిందుతున్నాయి. ఆమె గోతుల్నీ గతుకుల్నీ చూడలేదు. గోతులలో కాలుపడి కింద పడుతోంది. మళ్ళీలేచి, పరుగెత్తుతుంది. బట్ట లన్నీ బురదతో దట్టంగా అసహ్యంగా తయారయాయి. ఆమెముఖాన కూడా బురదచిమ్మింది. జుట్టుముడి వీడిపోయింది. వానకి వొళ్ళంతా తడిసిపోయింది. బట్టల చివరలనుండి నీళ్ళుకారుతున్నాయి.

తూర్పున వెలుతురువచ్చేస్తూంది.తూర్పునమబ్బులు కొంచెంకొంచెం తెల్లబడుతున్నాయి. ఆమె పరుగువేగం హెచ్చించింది. ఆమెరొప్పుతోంది. ఆయాసపడుతోంది. కనుచూపుమేరలో స్టేషన్ కనపడుతోంది. స్టేషన్‌కి రైలువచ్చేసింది. పళ్ళు బిగబట్టి శక్తినంతా ఉపయోగించి ఒక్కపరుగులో స్టేషన్‌చేరింది. జనం గుంపులు గుంపులుగా దిగుతున్నారు. గేటుదగ్గర జనంక్రిక్కిరిసిఉన్నారు. వాళ్ళని తోసుకుని లోపలికి పోయింది. చెయ్యి అడ్డంగాపెట్టి "ఆగు" అంటూన్న టికెట్‌కలెక్టర్నికూడా బురదచేతులతో తోసివేసింది. ప్లాట్‌ఫారంమీదకు వచ్చింది. విడిపోయిన జట్టుతో వొళ్ళంతామొహమంతా బురదతో దుర్భరంగావుంది వింతగా చూస్తున్నారు జనం. ఆమె ఒక్కొక్క రైలుపెట్టెనె ఆత్రంగా వెతుకుతోంది. "బాబు గారూ" అని అరుస్తుంది. పెట్టెలలోని ప్రయాణీకులు అర్థంకాక "ఏవిటి ఏవిటి" అంటున్నారు. ఆఖరు పెట్టెలో కిటికీకి కొంచెందూరంలోవున్న జగన్నాథాన్ని చూసింది రమ. రైలు కూతవేసింది. గార్డు విజిలువేశాడు.

"బాబుగారూ యిదిగో పర్సు" అంటూ పెట్టెలోకి పర్సుని విసిరింది రమ. జగన్నాథం రమని పోల్చుకోలేకపోయాడు మొదట. ఇంతలో రైలు కదలింది. రైలుతోపాటు ఆమెకూడా పరుగెత్తుతూ "నేను రమని నేను రమని....మళ్ళీ మీరు....మీరు...." ఆయాసంతో యింకమాట్లాడ లేకపోయింది రమ. చీర మడతలో కాలు చిక్కుకుంది. ఒక్క సారిగా

ముందుకు బోర్లా పడింది. జగన్నాథం తొందరగా వెళ్ళిపోయే రైలుకిటికీ లోంచి ప్లాటుఫారంమీదికి చూశాడు. నేలను కరుచుకుని, బురదతో నిండిన బట్టలతో; విడిపోయిన శిరోజాలతో; బోర్లపడివున్న దీనమైన స్త్రీ మూర్తి వైపు ప్లాటుఫారంమీద మిగిలిన జనం కంగారుగా రావడం చూశాడు. అతని మొహం బాధతో నల్లబడింది. రైలు అప్పుడే చాలాదూరం వెళ్ళిపోయింది. జగన్నాథం కిందకి వంగి పర్సును పైకెత్తి చూశాడు. పర్సులో డబ్బంతా ఎలా పెట్టినది అలాగేవుంది. కాని ఫొటోమాత్రం లేదు.

(1961)